

1. Obiekt **36911**
AUGUSTIANÓW, OO.
KOŚCIÓŁ OO. PASJONISTÓW pw. WNIEBOWZIECIA NAJSWIĘTSZEJ MARIII PANNY

2. Czas powstania
ok. 1790 r.

3. Miejscowość
R A W A M A Z O W I E C K A

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres
Rawa Maz. ul. Basztowa 3 / **OBECNIE**
KSIĘPZA SNOBUBI
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna
województwo **skierniewickie**
gmina **Rawa Maz.**

6. Poprzednie nazwy miejscowości
pow. RAWA MAZ.

7. Przynależność administracyjna
I VI 1975

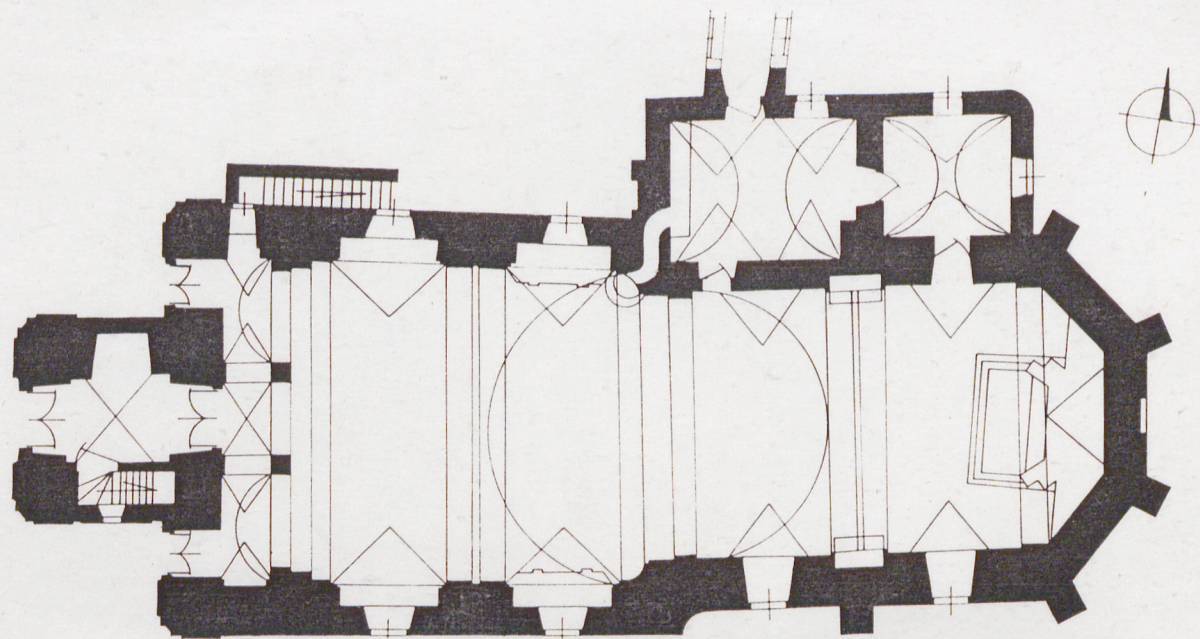
województwo **łódzkie**
powiat **Rawa Maz.**

8. Właściciel i jego adres
Klasztor oo. Pasjonistów
Rawa Maz. ul. Basztowa 3

9. Użytkownik i jego adres
jw.
ob. parafia rzymsko-katolicka

10. Rejestr zabytków

Nr **285 481** data **1967. 12. 27**

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Pierwsza wzmianka o Rawie pochodzi z 1249 r., gród kasztelański wspomniany w 1333 r., prawa miejskie w 1374 r., 1455-62 stolica Księstwa Rawskiego, po 1462 województwa. W XIII w. z fundacji Książąt mazowieckich powstał kościół pw. Św. Piotra i Pawła. Prawdopodobnie w tym czasie eregowana parafia. Także z fundacji księcia rawskiego Ziemowita III i jego żony Eufemii powstał kościół i klasztor Augustianów pw. Najświętszej Marii Panny, w 1353 r. Z 1356 pochodzi potwierdzenie papieskie gdzie wymienia się kościół pw. Najświętszego Ciała Chrystusa, Matki Boskiej i Św. Jadwigi. Przed 1372 Piotr z Małoszyc nadał przeorowi ks. Janowi łan ziemi w Wilkowie. Aleksandra Olgirdówna wdowa po Ziemowicie IV darowała im dom naprzeciw zamku i ogród sięgający do mostu zamkowego. Fundacja obecnego kościoła pochodzi z 1790 r., w Słowniku geogr. Królestwa Polskiego napisano, iż za rządów K. P. został on zupełnie przerobiony, choć niby styl pierwotny gotycki utrzymano. Prawdopodobnie pozostałością poprzedniego założenia kościelnego jest prezbiterium. Obecny budynek klasztoru postawiono po 1817

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja obiektu: kościół i klasztor oo. Pasjonistów położony jest na obrzeżu strefy części Rawy, w półn-wsch partii miasta. Całość założenia otoczona ogrodzeniem, częściowo ceglanym murem/półn i półd/, częściowo z prefabrykowanych płyt betonowych. Kościół otoczony murem znajduje się w części półd, obecnie jego partia jest poszerzona w kier. zach, do ulicy/kosztom ogrodu/. Na półn od kościoła w linii muru budynek klasztoru /starego, nieużywanego/ z zabudową gospodarczą i dziedzińcem od półn i wsch. Tereny ogrodu i sadu przylegają doń głównie od zach. Obecnie teren klasztorny poszerzono od wsch o wykupiony plac, na którym postawiono nowy budynek klasztorny oddany do użytku w 1990 r. Budynek starego klasztoru połączona jest z zakrystą/ob. pełniącą rolę kruchty dla zakonników/kościółą krytym przejściem z galerią na poziomie I piętra. Tę przykościelną dostępny jest od półd/ul. Basztowa/ przez bramę z dwoma furtami. Otwory zamknięte od góry łukami pełnymi, całość wieńczy tampanon z krzyżem nad bramą ze spływami bocznymi nad furtami. Na półd-wsch narożniku murowana furta przykryta trójkątnym szczytem otwór zamknięty pełnym łukiem. Od zach brama pierwotnie prowadząca na teren ogrodu. Z terenu kościelnego w murze od półn, tuż przy półd-wsch narożniku starego klasztoru znajduje się furta z trójkątnym szczytem, z otworem zamkniętym łukiem pełnym z profil. opaską, prowadząca na dziedziniec gospodarczy. Dziedziniec ten dostępny jest również od ul. Basztowej przez bramę usytuowaną przy półd-wsch narożniku terenu kościelnego. Ponadto teren ogrodów dostępny jest przez furkę w murze okalającym je od półn. Obecnie ustawiono tu na osi kościoła duży podest z ołtarzem polowym.

Materiał, konstrukcja, technika: obiekt murowany, z cegły, od wew i zew otynkowany, podpiwniczony na całości części nawowej dwoma wydłużonymi, prostokątnymi kryptami/sklepienie kolebkowe z lunetami/, także pod starą zakrystią i wieżą.

Sklepienia: w nawie kolebkowe z lunetami, o trzech przęsłach oddzielonych gurtami wspartymi na wychodzących z filarów pilastrach, pod emporą organową w przęśle środkowym sklepienie krzyżowe, w bocznych kolebkowe z lunetami. W prezbiterium analogiczne do nawy z tym, że gurdy wsparte są na konsolach. W obu pomieszczeniach

14. Kubatura 6500 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 550 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne kościół	17. Urzycowanie obecne kościół
		19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Stan zachowania obiektu dobry.	
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja 1852r-renowacja 1853r-renowacja prawdopodobnie portali 1925r-renowacja 1957r-roboty elewacyjne 1958r-częściowa wymiana dachu 1980r-modernizacja krypt pod nawą, wydzielono dwa pomieszczenia, które udostępniono młodzieży. Podczas licznych renowacji zmieniono w kościele układ schodów, na emporę organową wchodziło dawniej klatką schodową usytuowaną w płu-zach narożniku nawy/w murze/, pierwotne zejście do krypty w kruchcie, obecne na zew.przy płu ścianie nawy. Dawniej w prezbiterium znajdował się chór dla zakonników na poziomie II kond.był otwór okienny, ob.blenda. Po dostawieniu od płu klasztoru pierwotna zakrystia zaczęła pełnić funkcję kruchty-przedsionka dla zakonników, od wsch dostawiono do niej nowe pomieszczenie przebijając otwory drzwiowe do prezbiterium i dawnej zakrystii. Kościół pierwotnie z fasadą wieżową, należałoby sprawdzić czy wieży nieukończono czy też nie została później zniszczona i nieodbudowana.			
		20. Najpilniejsze postulatory konserwatorskie Naprawy bieżące.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

24. Uwagi różne

22. Bibliografia

1. J. Łaski. Liber beneficiorum Archidiecezji Gnieźnieńskiej. Cnieszno. 1881. t. II
2. Katalog zabytków sztuki w Polsce. W-wa. 1953. t. II, woj. łódzkie, z. 9 pow. rawsko-mazowiecki, s. 14
3. Zabytki sztuki w Polsce. Inwentarz topograficzny. Powiat rawsko-mazowiecki. W-wa. 1939. red. Szablowski.
4. Encyklopedia kościelna. W-wa. 1873. t. I.
5. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. W-wa. 1888. t. IX.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsca przechowania, sygnatury)

25. Opracował

tekst mgr. E. Bonusiak, mgr. J. Piertzak IV 1991 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr. J. Piertzak IV 1991 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr mgr. E. Bonusiak IV 1991 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów Konserwator Wojewódzki-Skierniewice

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Rawa Maz.	Kościół oo. Pasjonistów.	Ciąg dalszy tekstu, plan sytuacyjny.

cd.pkt.12 wynika to z mapy Rawy z tego roku, gdzie klasztor oznaczony jest w pierwotnej formie. Powstał na pewno w I poł. XIX w, nieco na wsch od starego. Po usunięciu zeń Augustianów z nieco niższym dachem prezbiterium, dwuspadowym z trzema połaciami od wsch. po powstaniu listopadowym w 1838 r objęli go Pasjoniści. Obecnie ze względu na nowopowstałe osiedle ustanowiono tu parafię.

cd.pkt.13 zakrystii sklepienie kolebkowe z lunetami, w zach dwuprzęsłowe, we wsch jedno. W kruchcie wieży krzyżowe. Wieżba dachowa: drewniana, konstrukcji kleszczowo-stolcowej, kalenice na różnych poziomach, na krańcu dachu nawy barokowa sygnaturka. Nad nawą dach trójspadowy, połączony od zach z takim samym dachem wieży, od wsch z nieco niższym dachem prezbiterium, dwuspadowym z trzema połaciami od wsch. Pokrycie - blacha. Podłogi: wszędzie posadzka z kwadratowych płyt marmurowych. Schody: na emporę organową usytuowane w małej klatce schodowej w grubości pld ściany wieży, od dołu ograniczone drzwiami płycinowymi z nabitymi listwami boazeryjnymi. Dawne schody na emporę w grubości muru pld-zach narożnika, kręcone obecnie zamurowane. Na ambone schody częściowo usytuowane w murze, częściowo w wydzielonej drewnianą ścianką w zach pomieszczeniu zakrystii. Ponadto zejście pierwotne do krypty w kruchcie wieży oraz obecne przy pld ścianie nawy. Otwory okienne: w nawie, prezbiterium i bocznych elew. wieży okna prostokątne, zamknięte od góry łukiem pełnym, z profilowaną opaską i parapetem. Ramy i szczebliny metalowe, w centrum z lufcikami, 18-taflowe, w tym 6 tafli stanowiących zamknięcie od góry łukiem. Małe okienka doświetlające d. klatkę schodową na emporę i obecnie w zakrystii i oratorium nad nią okna prostokątne, dwuskrzydłowe, 4 i 6-taflowe, dolne bez opasek, jedno od wsch zamknięte niskim łukiem odcinkowym. Okna oratorium ujęte w profilowane opaski, takie same jak w budynku klasztoru. W elew. wieży 3 prostokątne otwory z drewnianymi żaluzjami, doświetlające ostatnią kondygnację. W pld i pld elew. nawy po 3 okna od krypt, prostokątne, zamknięte niskim łukiem odcinkowym. Otwory drzwiowe: na froncie ujęte w portale z piaskowca, drzwi główne - konstrukcji ramowo-płycinowej, z dekoracją rombowa na obu skrzydłach, z metalowymi guzami, drzwi boczne do nawy tej samej konstrukcji, z

Wkładkę założył: E. Bonusiak, J. Pietrzak
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Konserwator Wojewódzki-Skierniewice

szklarnie

4

2

2

ogród

nowy budynek klasztorny

1

3

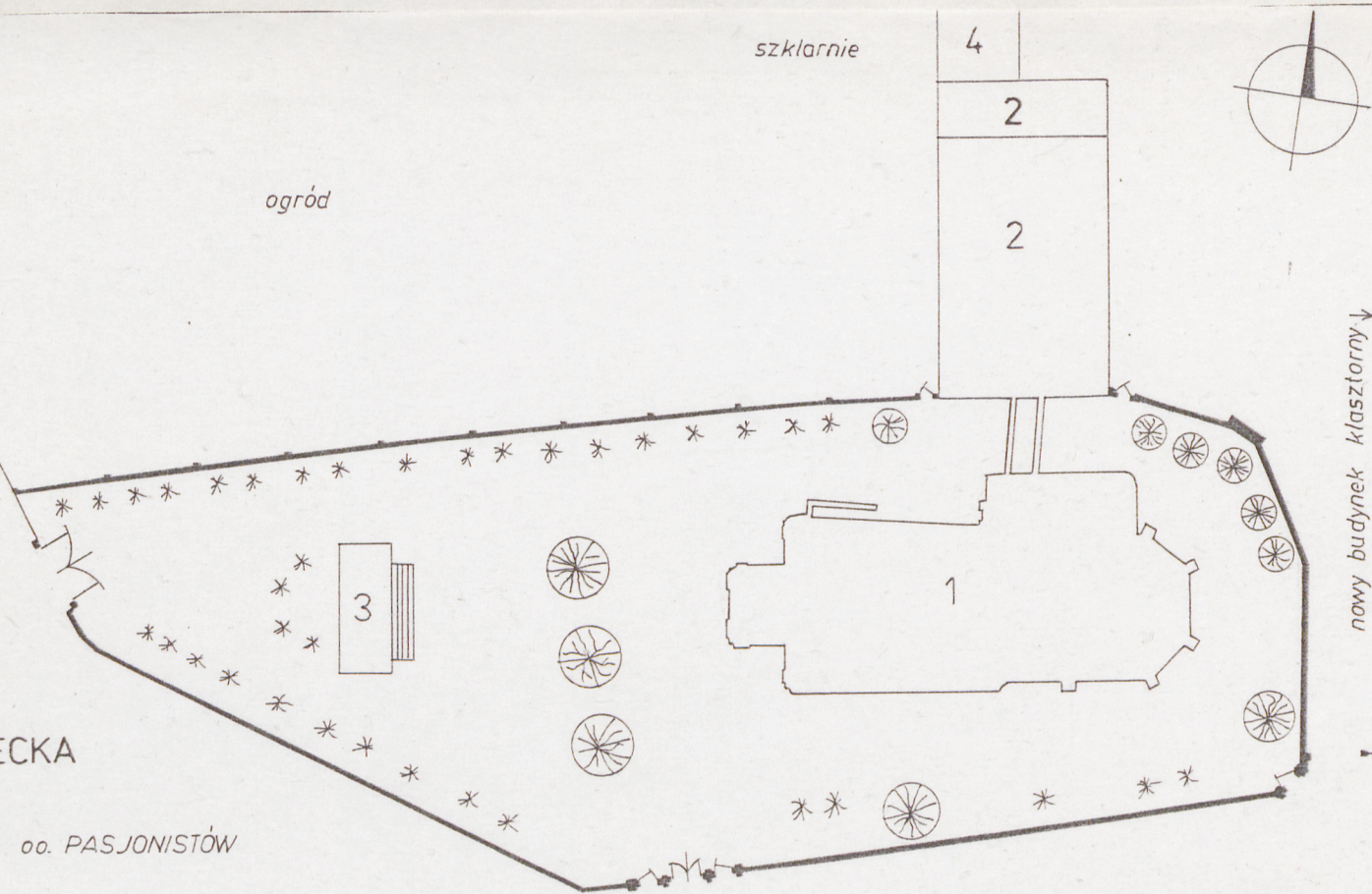
RAWA MAZOWIECKA

woj. skierniewickie

KOŚCIÓŁ I KLASZTOR oo. PASJONISTÓW

1. kościół
2. klasztor
3. ołtarz
4. bud. gospodarcze

0 2.0 m.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Rawa Maz.	Kościół oo. Pasjonistów.	Ciąg dalszy tekstu, zdjęcia.

cd. pkt. 13

tą samą dekoracją. Drzwi wew. z kruchty do nawy: zamknięte od góry łukiem pełnym, konstrukcji ramowo-płycinowej, górą przeszklone, ze znakiem krzyża na szklanych taflach, dwuskrzydłowe, wahadłowe. Pozostałe drzwi wew. tej samej konstrukcji, pełne i przeszklone, górą zamknięte łukiem w przeciwieństwie do drzwi zew. których nadproża wpasowane są prosto. Rzut: kościół jednonawowy z płytkimi wnękami bocznymi i zredukowanymi filarami ściennymi, o węższym i nieco niższym prezbiterium, nawa trójprzęsłowa, w skrajne przeciwległe do prezbiterium węższe przęsło wbudowana empora organowa/trójprzęsłowa/. Prezbiterium dwuprzęsłowe, zamknięte trójbocznie, oszkarpowane od zew. Przejście nawy w prezbiterium o wyoblonych narożach. Nawa dostępna przez kruchtę w dolnej kond. trójkondygnacyjnej wieży, nieznacznie wyższej od nawy, oraz bezpośrednio z zew. przez położone po obu stronach wieży drzwi. Prezbiterium skomunikowane z oboma pomieszczeniami zakrystii a przez zach z nich z krytym przejściem do klasztoru. Oratorium nad zakrystią nie posiada komunikacji z kościołem, z klasztorem połączone kratą galerią na poziomie II kond. Bryła: mało rozczłonkowana, w fasadzie ze zredukowaną wieżą, przy płu ścianie prezbiterium dwa pomieszczenia zakrystii, zach z oratorium nad nim. Kościół połączony z klasztorem krytym przejściem z galerią na piętrze. Wystrój elew. obiektu z wyjątkiem fasady bardzo skromny.

Fasada: bezzszczytowa, z nieznacznie wyższą od niej wieżą w ryzalicie, całość trójosiowa, elew. nawy dwu-, wieży trójkondygnacyjna. Kondygnację I stanowią wejścia ujęte w kamienne, skromnie profilowane portale z piaskowca. II kond. tworzą wnęki o kształcie i opaskach analogicznych do okien w nawie, z figurami Św. Augustyna, Grzegorza i Matki Boskiej Pocieszycielki na osi. Narożniki wieży i nawy ujęte pilastrami z fazowanymi narożami. Bazy pilastrów umieszczone na poziomie cokołu, głowice z belkowaniem obiegającym dookoła całość budynku z formą dekoracyjnego, odcinkowego naczółka na osi środkowej fasady. Podobne naczółki umieszczono niżej nad bocznymi wnękami. Pod naczółkiem napis z datami fundacji i renowacji. Całość wieńczy uskokowy gzyms okapowy nad którym w partii wieży III, niska jej kondygnacja z otworami wyposażonymi w żaluzje. Elew. pld: 6-osiowa, podział pionowy zaznaczony od zach dwoma pilastrami, od wsch skarpami przy prezbiterium, poziomy cokołem, belkowaniem i gzymsem okapowym. Elew. płu: na odcinku wieży i nawy zbliżona do pld, w części prezbiterium uzupełniona o dwuizbową zakrystę z nadbudowanym oratorium

Wkładkę założył: E. Bonusiak, J. Pietrzak.....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Konserwator Wojewódzki-Skierniewice.

2. Elew. ptd.

3. Elew. ptn.

4. Fotogenia kościoła z klasztorem

5. Elew. zach.

6. Elew. wsch.

7. Okno u mianie

8. Elew. ptn. mury, zejście do krypt.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Rawa Maz.	Kościół oo. Pasjonistów.	Ciąg dalszy tekstu

cd.pkt.13

oraz galerią łączącą kościół z klasztorem. W oszarpowanej ścianie zamykającej prezbiterium od wsch. blenda o kształcie i opasce analogicznej do okien prezbiterium i nawy, poniżej niej wnęka-kapliczka zamknięta łukiem odcinkowym i profilowaną opaską, przeszklona.

Wnętrze: wystrój kościoła późnobarokowy, pionowy podział ścian wyznaczają filary z pilastrami znajdującymi swą kontynuację w gurtach sklepienia. Przesłona emporia organowej otwarte na nawę łukami pełnymi, filary prostokątne, przechodzące w górnej partii w płaskie pilastry. Balustrada pełna, z trzema dekoracyjnymi, prostokątnymi polami. Chór doświetlony bocznymi oknami nawy. Przejście nawy w prezbiterium zaznaczone łukiem tęczowym, przechodzącym na ścianach bocznych w pilastry. W prezbiterium na granicy między przesłami wnęki ołtarzowe, ściana na zamknięciu pokryta polichromią.

Wyposażenie: ołtarz gł. barokowy, z II poł. XVIII w. z bramkami, rzeźbami, płaskorzeźbą Boga Ojca i obrazem Matki Boskiej Pocieszycielki w sukienkach XVII w., Św. Grzegorza pap. XVIII/XIX w. Ołtarze boczne późnorennesansowe/I poł. XVIII w. jeden wczesnobarokowy/XVII w., ambona późnobarokowa/II poł. XVIII w.

Instalacje: elektryczna i odgromowa.

8. Wnętrze

9. Wnętrze

Wkładkę założył: E. Bonusiak, J. Pietrzak
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Konserwator Wojewódzki-Skierniewice.

10. Pred rioneu zalutis, obrudavane kejtice
na ambone.

11. Krypty